

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
Виходить щотижня
в Вінніпегу, Ман. (Канада), під ч. 144 Higgins Ave
Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само.

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can.

Редакція за оголошення не відповідає.

Кляса лінохів.

Теперішня техніка так піднесла видатність народної сили, що може достарчити людям всього, чого лиш людина може заблагнути. Та мимо того мільони робітників знаходять ся в недостатках, в нужді. Працюють аж за довго а дістають таку плату, що з тяжким трудом ледви вистарчає їм на їду і вбраня. Мусять працювати в копальнях, заводах і фабриках при найнездоровіших ід-носинах, при не захоронених машинах. Кождий з виставлений на небезпеку життя, на смертельні каліцтва. Богато тисяч працює в таких місцях, де з заразки небезпечних слабостей. Рік річно прочищує їх ряди передчасна смерть. Нужда вириває їм діти і гонить недоліків не в школу а в фабрику. Іх доньки змушені тими злочинними обставинами дуже часто продавати себе і ставати «білими невільниками».

Такі обставини є плодом капіталістичної господарки. Ті обставини є плодом приватної власности на видатні средства (продуктивні средства) і плодом продукції на висок. Через те, що а приватна власність землі і фабрик, через те стали ся робітники невільниками. Робітники не є в стані одержати найпотрібніших річий до життя без дозволу капіталіста. Они мусять як найдовше працювати, і вдоволяти ся такою платнею, з якої більша часть виробленої праці лишає ся власністю капіталіста. Капіталістична кляса, в своїй жадобі що раз то більших зисків, старає ся як найбільше притиснути робітничу клясу, і то так низько, де би робітник лиш міг животити а не жити, і щоби при тім міг ще для капіталістів працювати. Кошт життя все підноситься, все росте і росте, а плата робітника лишає ся та сама, або підбільшає ся так мало, що робітник ніколи не може видвинути себе а нужди, і все що рік то тяжше стає йому.

З того відношення капіталістів до робітників з того нелюдського визиску, випливає борба між тими двома клясами. А в тій борбі все і все вся так звана інтелігенція, яка стоїть на службі великих капіталістів, всі урядники держави, словом весь, що не є робітником, стає все і все по стороні визискувачів а проти робітника. Поліція, військо, судді, міські ради, губернери, всі они стоять по стороні капіталістів, і живляють своєю влади на те, щоби помогти визискати робітника, і щоби ще такий рабунковий лад вдержати невмишлом.

І ось таким чином людство дійшло до того, що сьогодні втворила ся навіть особна філософія для тих людей, що живуть коштом робітника, філософія погорди і праці. Виродили ся люди, яких одинокою заповідю є нічого не робити. Те норовство але не є природне; оно є штучно вилекане. А тому що оно штучне, що противить ся природі, то мозок тих людей, що погорджають працю, втворив для них зівсім нову роботу. Втворив роботу марнотравства. Мозок людини не годен спочивати, отже в тах лінохів видумує він неможливі річи. Видумує страшну розтрату здертих з робітника грошей. Мебл, одіна, дороговцінні камені, дома, все те служить у тих лінохів як средство розтрати виснаженого заску з робітника. Жінки лінійної кляси йдуть не раз ще дальше від своїх визискувачів мужів. Тане одіна: є у них брудним одінем. Всюди по великих склепах у наших містах видимо таку жіночу ношу, яка не служить до праці, ані навіть до ходу, бо та ноша заваджає в ході, стримує свободні рухи тіла. Місця в театрах (операх головно) п'ятають ті лінохи дуже солоно, але не на те, щоби краще видіти або чути, лиш на те, щоби їх можна ліпше видіти а вглядно їх одіж. Навіть їх служба вбираєсь так, щоби їх ноша показувала на те, що їх пани нічого не роблять. Ті лінохи вишукують все нові способи марнотравства. Ось, каже один сваток з той кляси, «добродій» Мартін з Нью Йорку, що в останніх десятих літах ті лінохи роблять щось таке, чого перед-

ше ніколи не бувало. Ось один мільонер уладжує сніданя для коній. Кождий їдець сидить на сідлі і має перед собою малій коштовний столичок з наймшуканішими нашітками. — Інший знов уладжує «бідний баль», на котрім кождий гість має з'явити ся в як найбільше полертім вбраню, в лахах. Але ті лахи є зроблені з найкоштовніших матерій. — Третій дає обіда в честь свого пса, або в честь своєї малпи. — Недавно кавав собі один мільонер зівсім здорові зуби позапальомбовувати діамантами, а його жінка знов вибила собі обчяси від черевиків також діамантами. — Один мільонер знов при обіді подавав цигари гостям позавичані в паперові долари, а на кождім доларі було вибите його ім'я і напись, що сей папір служить до запалюваня цигар. — Інший знов хотів перегнати тамтого в марнотравстві, отже давав гостям на обід остриги, а в кождій остризі (такі черепахи) була все одна перла, «для ліпшого смаку».

Зате в той кляси товариське поведєня більше цїнять ся, чим що більше. Кождому з тих лінохів прощає ся дев'ятьдесятьденя рівних лайдантів зроблених на робочій клясі, але одного-однієського нетактовного поведєня в товаристві тых лінохів не простить ся в жодн. Він може по звьрски обходити ся зі своїм слугою, то се нічого, але коли він не гарно уклонив ся в товаристві лінохів, то от того йому не даруєть ся. Они, ті лінохи, виганяють такого зі своїх кругів, бо він ще не набрав ся прикмет лінового паньства. Они не дарують, они женуть! А що-ж ви, робітники? Ви їм даруєте?!

Християнство і соціал-демократія.

(Копець).

Через те, що християнська громада мала пролетарський характер, то через те стреміла она все до комуністичної організації.

Вже сама апостольська історія [Діянія апостолів] каже про те: «Пробували-ж у науці апостольській і в комунізмї [общи́ні] і в лозаню хліба, і в молитвах... І всі віруючі були в купі, і все було в них спільне; і продавали маєтки та достатки і ділили їх на всіх, як кому було треба.» Гляди лиш в Діянія сьв. апостолів глава 2., вірші 42. 44. і 45.

«Множество ж вірних мали одно сердце й одну душу й ні один, що мав, не кавав, що се його, а було в них усе спільне»... Гляди в Діянія глава 4., вірші 32., 34.

А попи все страшать своїх вірних, що соціалісти хотять все ділити і тим відстрашують головно мужиків. А нам ані в думці ділити. Протавно всі ті, котрих церква почитає сьвятими, були тими, що проповідували діленя. Нехай лиш попи не перевертають правди, бо се апостоли були тими, що голосили науку поділу.

Перші християни були наскрізь комуністами, хоть той комунізм зовсім не відповідав би в теперішніх часах.

Перегляньмо лиш те, що каже сьвятий Іван Золотоустий, якого величає церква найбільшим бесідником. Попи ніколи - ніколи не говорять народом про те, як той сьв. Іван Золотоустий думав, бо його наука є наскрізь противна теперішній науці християнської церкви. Золотоустий був проповідником комуні і наколи сьогодні церква засуджує комуну, то перше всего засуджує того Золотоустого, котрого службу богу відправляє що-дня. Ану придивим ся, що пише той сьв. Іван в своїй одинайцятій проповіді. Але нім наведемо його слова, то вперед скажемо те, що він жив від 347р. до 407р. нашої рахуби, щоби знати, кільки церква мала часу на те, щоби перевернути його науку. Він пише таке:

«Доброта була між ними, і ніхто-не тернів недостатку, бо так щедро віддавали все, що не було бідних між ними. Бо не давали одної частини а другу задержували в себе, ані не давали так, гей би се була їх власність. Они зривували нерівність між собою і жили в великих достатках; та робили они те в дуже гарний спосіб. Ніхто не важив ся давати що будь безпосередно другому, ані не дарувала з тординею, лиш клали все у ніг апостолів, щоби ті розділювали віддане, як треба. Чого хто потребував, то брав відтак зі спільного, а не з приватного. Через те ніхто з даючих не міг гордити ся, ані виваснувати ся».

«Коли-б ми сьогодні те саме робили, жило-б ся далеко щасливіше, і багатим і бідним: і бідні не були-б щасливішими від багатих... бо даючий не став-би бідним.»

«Представмо собі річ так: Всі віддають те, що мають, на спільну власність. Ніхто не повинен сего страхати ся, ні богавий, ні бідний. Кілько, думаєть, зібрало-б ся гроша? Припускаю, — бо на певно не мож сказати — коли би кождий дав те, що має, гроці, рілю, власність, дома, (про невільників не кажу, бо перші християни не мали їх, здаєть ся, робили їх невільниками), то певно назбирало-б ся один мільон фунтів золота, або навіть два-рази стілько. Во скажіть, скільки людей мав наше місто (Константинополь)? Кілько християн? Чи не буде достаток? А скільки поган і жидів? Скільки-то фунтів золота назбирало-б ся! А скільки бідних є у нас? Думаю, не більше п'ятдесяти-тисяч. Кілько-би треба, щоби що дня дати їм їсти? Коли-б они їли всі при однім величїм столі, то не був-би великий кошт. Що-ж би ми почали з нашим величє-

ням скарбом? Чи думаєш, що він колись-би вичерпав ся? А боже благовєне не спливало-би на нас тисячу разів більше? Чи не зробили-би ми через те землі небом? Коли те так гарно, так чудно вдало ся тром чи п'ятьомтисячам (перших християн), і жаден не мав недостатку, о скількож краще вдало ся се при такій великій масі? А кождий новий член додавав-би ще до того.»

«Роздробленя маєтків спричинює більші видатки, а з ним і бідність. Возьмім один дім з чоловіком та жінкою і з десятима дітьми. Она трудить ся ткацтвом, а він шукає зарібку в торговлі. Чи они більше потребують, як би они жили в спільнім домі, чи тогди, як живуть сеібно? Розуміє ся тогди, коли живуть сеібно. Коли розійдуть ся їх діти, то треба їм десять домів, десять столів, десятиеро слуг і всего другого в подібнім вимірі. А як роблять з багатомо невільниками? Чи не дають їм їсти при однім столі на те, щоби заощадити на видатках? Роздробленя веде правильно до розтрати а злука до ошадження даного майна.»

«Так живуть тепер в монастирях, і так жили перші вірні. Чи хто вмер тогди з голоду? Чи не був кождий ситий? А прецінь болять ся люди того стану, як скоку в бездонне море. Можна чей-же спробувати і відважно взяти ся до діла! Велика благодать була-би з того! Бо наколи тогди, коли було так мало вірних, бо лиш три до п'ять тисяч, тогди, коли цілий сьвіт вороже стояв до нас, коли звірідки не було потіхи для нас, наші попередники могли так відважно взяти ся до того, то о скількож з більшим довірєм могли би ми тепер се зробити, коли з божої ласки ведемо з вірні! Хто-би ще тогди хзїв лишити ся поганином? Думаю, ніхто. Ми би всіх зискали і притягнули до себе.»

S. P. N. Joanni Chrysostomi opera omnia Quae extant. 9, 96, 98
Перші християни не були спосібні до такого спокійного і ясного з'ясованя. Але їх короткі замітки, оклики, жаданя, проклони вказують на такий лад.

То так говорить сьв. Іван Золотоустий. А тепер подивим ся що каже Ісус. Євангеліст Лука вкладає Ісусови ось які слова:

«Так отже всякий з вас, хто не відцурає ся від усього евого достатку, не може моїм учнем бути.» (Лука, глава 14, вірш 33.)

«Продавайте достатки ваші і подавайте бідним» каже дальше Ісус (Лука глав. 12. вірш 33.) Дальше оговідає Лука:

«І питав його один, старшина кажучи; Учтелю добрий, що маю робити, щоби заслужити на вічне життя? Каже йому Ісус; Чого зветь тебе добрим? Ніхто не добрий, тільки один Бог. Заповіді знаєш: Не чини перелобу, не вбивай, не кради, не сьвідчи криво, поважай батька твого і матір твою. Він же каже: Сего всего хоронив я змальку. Почувши се Ісус, каже йому: Ще одно тобі не достає: усе що маєш продай та роздай. бідним і мати меш скарб на небі; тай прихось і йди слідом за мною.»

Він же, почувши се, дуже посумнів, бо він був дуже багатий! (Євангеліст Лука, глава 18. вірні 18. до 23.)

І чогож обдурюють цопи людий, що соціалісти се такі люди, що хотять забрати все майно від тих людей, що мають, а дати тим, що не мають?

Перше всего соціалісти хотять знести приватну власність продукційних средств, як ось з ними земля і фабрики, зовсім не хотять відбирати все від одного і давати другому. Во така заміна нічим не ріжнила би си від теперішнього ладу.

Друге те, що соціалісти хотять, щоби продукційні средства належали не до одного, а до всіх, себто до спілки, до цілої держави. — Протавно, перші християни хотіли того, що кажуть цопи на соціалістів. А коли они нам приписують те, що хотіли робити перші християни і за те осуджують нас, то они, себто теперішні попи засуджують своїх євангелістів і Ісуса, на котрого все поклякують ся. Значить, они так само ненавидять своїх сьвятих і свого Ісуса, як ненавидять соціалістів а навіть ще гірше. І будьмо певні, що наколи би з'явив ся той Ісус, котрого они ніби заступняють на землі, і наколи би той Ісус повторив свою науку, то вірте, теперішня церква спільно з своїми попами, царями, поліціями та військом перша засудила-би єго не на довічний кримінал а знов на друге повішеня.

Християнства в такім значіню, як ойго розуміли євангелісти, церковні сьвяті і Ісус, тепер нема. А ті, що зветь ся християнами, є або ошуканці, крутарі, що роблять лиш бізнес на християнстві, або великі невняки, темні люди, що не мають понятя про те, що то таке християнство і яке оно повинно бути.

Товариші.

Де-хто з Вас купує буржуазні шмати, ті шмати, котрі помагають пригнітати Вас! А ми питаємо Вас: Хто буде купував Вашу газету? Буржуї є мало, а газет мають сотки тисяч, а Вас є багато, а кільки у Вас газет?

Справос

На за...
Д. П. в Ка...
за рік 1913

на шейри...
предплат...
оголошен...
дрібна пр...
друкарські...
пресовий...
з минувш...

платня ро...
кореспонд...
дрібні вид...
комісове...
черенки...
експрес...
віддано до...
рент...
організато...
календарі...
почта...
рата за ма...
рата за па...

на шейри...
предплата...
друкарські...
пресовий ф...
оголошеня...
дрібна про...
пожичка

робітники...
кореспонде...
дрібні вида...
комісове...
черенки...
експрес...
почта...
рата за пап...
кліші...
рент...
віддано дов...
вуголь...
організато...
електрика

предплата...
дрібна про...
друкарські р...
пожичка...
оголошеня...
пресовий ф...
на шейри

робітники...
дрібні видат...
почта...
комісове...
кліші...
вуголь...
електрика...
черенки...
складанє в ч...
рата за маш...
віддає до в...

предплата...
пресовий ф...
оголошеня...
друкарські р...
дрібна прода...
пожичка...
шейри

робітника